

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref: 24/3751 - KEAB

Vår ref: 24/23825-4

Dato: 26.09.24

Høring om endringer i utlendingsforskriften - Fritt rettsråd ved utvisning på grunn av ilagt straff eller særreaksjon, når utlendingen har barn i Norge

Vi viser til høring om fritt rettsråd ved utvisning når utlendingen har mindreårige barn i Norge og vurderes utvist på grunn av ilagt straff eller særreaksjon.

Forslaget er en del av et større arbeid med utredning av ny lov om rettshjelp. Utlendingsdirektoratet (UDI) ga den 28. oktober 2020 innspill til den offentlige høringen av Rettshjelpsutvalgets utredning NOU 2020:5 Likhet for loven – Lov om støtte til rettshjelp (rettshjelpsloven).

Forslaget til utvidelse av rett til fritt rettsråd i utvisningssaker grunnet straff eller særreaksjon er også en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 70 (2023–2024):

«Stortinget ber regjeringen innen 1. juli 2024 fremme et forslag om innføring av fritt rettsråd for flyktinger med barn i Norge, som er foreslått utvist på grunn av brudd på straffeloven.»

Oppfølgingen av dette anmodningsvedtaket er videre en del av flere samlede tiltak for å styrke barns rettsikkerhet i saker hvor det vurderes utvisning av en av barnets foreldre.

Departementet foreslår i høringsnotatet her følgende endring i utlendingsforskriften:

§ 17-18a Rett til fritt rettsråd ved utvisning på grunn av ilagt straff eller særreaksjon

«I medhold av utlendingsloven § 92 sjuende ledd bokstav b skal det gis rett til fritt rettsråd uten behovsprøving ved utvisning på grunn av ilagt straff eller særreaksjon, når utlendingen har mindreårige barn som er bosatt i Norge og som er norske borgere eller har oppholdstillatelse eller oppholdsrett.»

UDIs kommentar til forslaget

UDI støtter forslaget om fritt rettsråd i saker om utvisning på grunn av ilagt straff eller særreaksjon der utlendingen har barn i Norge.

Vi er enige i at forslaget bør omfatte utlendinger som har barn i Norge generelt, ikke bare flyktninger med barn i Norge. Vi mener forslaget vil kunne bidra til at sakene blir bedre opplyst, og dermed bedre rettssikkerheten.

I høringsnotatet viser departementet til at det tidligere ble gitt fritt rettsråd også i saker om utvisning på grunn av ilagt straff eller særreaksjon, men at denne adgangen ble fjernet i 1995 da det ble lagt til grunn at fritt rettsråd i saker der utvisningen bygger på ilagt straff ville være urimelig. Samtidig ble det vist til at sterk tilknytning til Norge skal medføre «en mer liberal praksis med henblikk på innvilgelse av et begrenset antall timer fritt rettsråd dersom de økonomiske vilkår er oppfylt.» Dette fremgår av Ot.prp. nr. 2 (1994–95).

Vi kan ikke se at det bør være ulik adgang til fritt rettsråd ut fra grunnlaget for utvisning når utlendingen har barn i Norge. Ut fra hensynet til barnet er det mindre relevant om utvisningsgrunnlaget er brudd på utlendingsloven eller på grunn av ilagt straff eller særreaksjon.

Forslaget støtter opp om våre internasjonale forpliktelser. Det følger av EMK artikkel 13 og EMDs fortolkning av forpliktelsen at en person har rett til et effektivt rettsmiddel for å få prøvd om konvensjonen vil være overtrådt ved utsendelse av en utlending som ikke har rett til opphold i Norge. Fritt rettsråd i disse sakene vil styrke retten til en effektiv prøvingsrett, jf. EMK artikkel 13.

Vi ser at departementet legger til grunn at det ikke er behov for særskilte endringer i stykkprisforskriften, siden endringen i utlendingsforskriften vil medføre at reglene i stykkprisforskriften § 5 nr. 1 om fritt rettsråd ved utvisning på grunn av brudd på utlendingsloven, da vil komme til anvendelse også i de sakene forslaget gjelder.

Med hilsen

Ina Knarvik Hørnes
Seksjonssjef

Vibeke Henriksen
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.

Mottaker(e):

Justis- og beredskapsdepartementet

Kopi til:

Justis- og beredskapsdepartementet

Kenneth Adele Baklund

Justis- og beredskapsdepartementet

Ann-Kristin Wilvang